

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 2. apríla 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu – Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 – Článok 18 ods. 1 písm. b) až d) – Článok 23 ods. 1 – Článok 24 ods. 1 – Postup prijatia späť – Kritériá zodpovednosti – Nová žiadosť podaná v inom členskom štáte – Článok 20 ods. 5 – Prebiehajúci proces určovania – Späťvzatie žiadosti – Článok 27 – Opravné prostriedky“

V spojených veciach C-582/16 a C-583/17,

ktorých predmetom sú dva návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Raad van State (Štátna rada, Holandsko) z 27. septembra 2017 a doručené Súdnemu dvoru 4. októbra 2017, ktoré súvisia s konaniami:

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

proti

H. (C-582/17),

R. (C-583/17),

Súdny dvor (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredsedníčka R. Silva de Lapuerta, predsedovia komôr A. Arabadžiev, A. Prechal, M. Vilaras, E. Regan, C. Toader a C. Lycourgos, sudcovia A. Rosas, M. Ilešič, L. Bay Larsen (spravodajca), M. Safjan, D. Šváby, C. G. Fernlund a C. Vajda,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. septembra 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- H., v zastúpení: I. M. Zuidhoek, advocaat,
- R., v zastúpení: P. Ufkes, advocaat,
- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a M. H. S. Gijzen, splnomocnené zástupkyne,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a R. Kanitz, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: holandčina.

- fínska vláda, v zastúpení: J. Heliskoski, splnomocnený zástupca,
 - vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Brandon, Z. Lavery a R. Fadoju, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci D. Blundell, barrister,
 - švajčiarska vláda, v zastúpení: E. Bichet, splnomocnený zástupca,
 - Európska komisia, v zastúpení: G. Wils a M. Condou-Durande, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 29. novembra 2018,
- vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31, ďalej len „nariadenie Dublin III“).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov medzi Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (štátny tajomník pre bezpečnosť a spravodlivosť, Holandsko) na jednej strane a sýrskymi štátnymi príslušníkmi H. a R. na druhej strane vo veci, v ktorej tento štátny tajomník odmietol posúdiť ich žiadosti o medzinárodnú ochranu.

Právny rámec

Nariadenie č. 1560/2003

- 3 Prílohy I a III nariadenia Komisie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovuj[e] podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia (ES) č. 343/2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 222, 2003, s. 3; Mim. vyd. 19/006, s. 200), zmeneného vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 118/2014 z 30. januára 2014 (Ú. v. EÚ L 39, 2014, s. 1) (ďalej len „nariadenie č. 1560/2003“), obsahujú „Štandardné tlačivo na určenie členského štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu“ a „Štandardné tlačivo dožiadania o prijatie späť“.

Nariadenie Dublin III

- 4 Odôvodnenia 4, 5, 13, 14 a 19 nariadenia Dublin III znejú:
 - „(4) V záveroch z Tampere sa... konštatuje, že spoločný európsky azylový systém by mal zahŕňať z krátkodobého hľadiska jasnú a uplatniteľnú metódu na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl.
 - (5) Takáto metóda by mala byť založená na objektívnych a spravodlivých kritériách ako pre členské štáty, tak aj pre dotknuté osoby. Mala by umožniť najmä rýchle určenie zodpovedného členského štátu, aby bol zaručený efektívny prístup k postupom na udelenie medzinárodnej ochrany a aby nebolo ohrozené rýchle vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu.

...

- (13) V súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989 a Chartou základných práv Európskej únie by členské štáty pri uplatňovaní tohto nariadenia mali predovšetkým zvažovať najlepšie záujmy dieťaťa. Pri posudzovaní najlepších záujmov dieťaťa by mali členské štáty náležite zohľadniť najmä blaho a sociálny rozvoj, bezpečnosť a ochranu a názory maloletej osoby s ohľadom na jej vek a vyspelosť vrátane jej osobnej situácie. Okrem toho by sa z dôvodu mimoriadnej zraniteľnosti maloletých osôb bez sprievodu mali pre ne stanoviť osobitné procesné záruky.
- (14) V súlade s Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Chartou základných práv Európskej únie by členské štáty pri uplatňovaní tohto nariadenia mali predovšetkým zvažovať rešpektovanie rodinného života.

...

- (19) S cieľom zaručiť účinnú ochranu práv dotknutých osôb by sa mali v súvislosti s rozhodnutiami o odovzdaní do zodpovedného členského štátu stanoviť právne záruky a právo na účinný prostriedok nápravy predovšetkým v súlade s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie. S cieľom zabezpečiť dodržanie medzinárodného práva by mal účinný prostriedok nápravy voči takýmto rozhodnutiam zahŕňať preskúmanie uplatňovania tohto nariadenia, ako aj právnej a faktickej situácie v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ odovzdáva.“

5 Článok 2 tohto nariadenia znie:

„Na účely tohto nariadenia

...

- d) „posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu“ je akékoľvek posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, alebo rozhodnutie alebo rozsudok o žiadosti o medzinárodnú ochranu uskutočnené alebo prijaté príslušnými orgánmi v súlade so smernicou [Európskeho parlamentu a Rady] 2013/32/EÚ [z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60)] a smernicou [Európskeho parlamentu a Rady] 2011/95/EÚ [z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9)], s výnimkou postupov na určenie zodpovedného členského štátu podľa tohto nariadenia;

...“

6 Článok 3 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia stanovuje:

„1. Členské štáty posúdia každú žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podá štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti na území ktoréhokoľvek z nich, ako aj na hranici alebo v tranzitnom priestore. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III označený ako zodpovedný.

2. Keď nie je možné určiť žiaden zodpovedný členský štát na základe kritérií uvedených v tomto nariadení, je za jej posúdenie zodpovedný prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná.

...“

- 7 Článok 9 nariadenia Dublin III s názvom „Rodinní príslušníci, ktorí požívajú medzinárodnú ochranu“, ktorý sa nachádza v kapitole III tohto nariadenia, nazvanej „Kritériá na určenie zodpovedného členského štátu“, znie:

„Keď má žiadateľ rodinného príslušníka, bez ohľadu na to, či bola rodina predtým založená v krajine pôvodu, ktorému bolo povolené zdržiavať sa ako osobe požívajúcej medzinárodnú ochranu v niektorom členskom štáte, je tento členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu pod podmienkou, že dotknuté osoby vyjadrili svoje želanie písomne.“

- 8 Článok 18 uvedeného nariadenia spresňuje:

„1. Členský štát zodpovedný podľa tohto nariadenia je povinný:

- a) za podmienok stanovených v článkoch 21, 22 a 29 prevziať žiadateľa, ktorý podal žiadosť v inom členskom štáte;
- b) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť žiadateľa, ktorého žiadosť je v procese posudzovania a ktorý podal žiadosť v inom členskom štáte alebo ktorý sa nachádza na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt;
- c) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorí vzali posudzovanú žiadosť späť a podali žiadosť v inom členskom štáte, alebo ktorí sa nachádzajú na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt;
- d) za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorých žiadosti boli zamietnuté a ktorí podali žiadosť v inom členskom štáte alebo ktorí sa nachádzajú na území iného členského štátu bez povolenia na pobyt.

2. V prípadoch spadajúcich do rozsahu pôsobnosti odseku 1 písm. a) a b) zodpovedný členský štát posúdi alebo ukončí posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej žiadateľom.

V prípadoch spadajúcich do rozsahu pôsobnosti odseku 1 písm. c), keď zodpovedný členský štát prerušil posudzovanie žiadosti na základe jej späťvzatia žiadateľom pred prijatím rozhodnutia vo veci samej v prvom stupni, uvedený členský štát zabezpečí, aby mal žiadateľ právo požiadať o dokončenie posúdenia jeho žiadosti alebo podať novú žiadosť o medzinárodnú ochranu...

V prípadoch spadajúcich do rozsahu pôsobnosti odseku 1 písm. d), keď sa žiadosť zamietla len v prvostupňovom konaní, zodpovedný členský štát zabezpečí, aby sa dotknutej osobe umožnilo podať účinný opravný prostriedok podľa článku 46 smernice 2013/32/EÚ.

- 9 Kapitola VI toho istého nariadenia s názvom „Postupy na prevzatie a prijatie späť“ obsahuje články 20 až 33 tohto nariadenia.

- 10 Článok 20 ods. 5 prvý pododsek nariadenia Dublin III uvádza:

„Žiadateľa, ktorý sa nachádza v inom členskom štáte bez povolenia na pobyt alebo ktorý tam podá žiadosť o medzinárodnú ochranu po tom, ako vzal späť svoju prvú žiadosť podanú v inom členskom štáte počas procesu určovania zodpovedného členského štátu, prijme späť za podmienok stanovených v článkoch 23, 24, 25 a 29 členský štát, v ktorom bola podaná prvá žiadosť o medzinárodnú ochranu s cieľom ukončiť proces určovania zodpovedného členského štátu.“

11 Článok 21 ods. 1 prvý pododsek tohto nariadenia znie:

„Ak členský štát, ktorému bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, považuje iný členský štát za zodpovedný za posúdenie tejto žiadosti, môže čo najrýchlejšie a v každom prípade do troch mesiacov odo dňa podania žiadosti v zmysle článku 20 ods. 2 dožiadať tento iný členský štát, aby prevzal žiadateľa.“

12 Článok 22 ods. 2, 4, 5 a 7 uvedeného nariadenia stanovuje:

„2. V postupe na určenie zodpovedného členského štátu sa použijú dôkazné prostriedky a indície.

...

4. Požiadavka dôkazu by nemala prekročiť rámec toho, čo je potrebné pre náležité uplatňovanie tohto nariadenia.

5. Ak neexistuje žiaden formálny dôkaz, dožiadaný členský štát uzná svoju zodpovednosť, ak sú indície logické, overiteľné a dostatočne podrobné na ustanovenie zodpovednosti.

...

7. Nekonanie v dvojmesačnej lehote uvedenej v odseku 1 a v jednomesačnej lehote uvedenej v odseku 6 sa považuje za akceptovanie dožiadania a ukladá povinnosť prevziať danú osobu, ako aj povinnosť zabezpečiť náležité opatrenia pre jej príchod.“

13 Článok 23 toho istého nariadenia uvádza:

„1. Ak členský štát, v ktorom osoba uvedená v článku 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d) podala novú žiadosť o medzinárodnú ochranu, považuje za zodpovedný iný členský štát v súlade s článkom 20 ods. 5 a článkom 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d), môže tento iný členský štát požiadať, aby prijal späť túto osobu.

...

4. Dožiadanie o prijatie späť sa podáva na štandardnom tlačive a obsahuje dôkazy alebo indície opísané v dvoch zoznamoch uvedených v článku 22 ods. 3 a/alebo relevantné časti z vyhlásení dotknutej osoby, ktoré orgánom dožiadaného členského štátu umožnia overiť, či je zodpovedný na základe kritérií stanovených v tomto nariadení.

Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme jednotné podmienky vyhotovovania a predkladania dožiadaní o prijatie späť. Tieto vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 44 ods. 2“

14 Článok 24 nariadenia Dublin III uvádza:

„1. Ak členský štát, na území ktorého sa osoba uvedená v článku 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d) zdržiava bez povolenia na pobyt a ktorému sa nepodala žiadna nová žiadosť o medzinárodnú ochranu, považuje za zodpovedný iný členský štát v súlade s článkom 20 ods. 5 a článkom 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d), môže tento iný členský štát požiadať, aby prijal uvedenú osobu späť.

...

5. Dožiadanie o prijatie osoby uvedenej v článku 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d) späť sa podáva na štandardnom tlačive a obsahuje dôkazy alebo indície opísané v dvoch zoznamoch uvedených v článku 22 ods. 3 a/alebo relevantné časti z vyhlásení dotknutej osoby, ktoré orgánom dožiadaného členského štátu umožnia overiť, či je zodpovedný na základe kritérií stanovených v tomto nariadení.

...“

15 Článok 25 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Dožiadateľ členský štát vykoná potrebné kontroly a rozhodne o dožiadaní o prijatie dotknutej osoby späť čo najskôr a v každom prípade najneskôr do jedného mesiaca odo dňa doručenia dožiadania. Ak sa dožiadanie zakladá na údajoch získaných zo systému Eurodac, táto lehota sa skráti na dva týždne.

2. Nekonanie v lehote jedného mesiaca alebo dvoch týždňov uvedených v odseku 1 sa považuje za akceptovanie dožiadania a ukladá povinnosť prijať späť dotknutú osobu, ako aj povinnosť zabezpečiť náležité opatrenia pre jej príchod.“

16 Článok 27 ods. 1 uvedeného nariadenia spresňuje:

„Žiadateľ alebo iná osoba uvedená v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d) má právo na účinný opravný prostriedok vo forme odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo vo forme vecného alebo právneho preskúmania tohto rozhodnutia, a to na súde.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-582/17

17 Osoba H. podala 21. januára 2016 žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku.

18 Vzhľadom na to, že osoba H. predtým podala žiadosť o medzinárodnú ochranu v Nemecku, štátny tajomník predložil 21. marca 2016 nemeckým orgánom dožiadanie o prijatie späť podľa článku 18 ods. 1 písm. b) nariadenia Dublin III.

19 Nemecké orgány na toto dožiadanie o prijatie späť neodpovedali v stanovenej dvojtyždňovej lehote.

20 Štátny tajomník rozhodnutím zo 6. mája 2016 rozhodol o neposúdení žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktorú podala osoba H., pričom konštatoval, že táto osoba sa nemôže na účely stanovenia zodpovednosti Holandského kráľovstva dovolávať článku 9 nariadenia Dublin III z dôvodu, že jej manžel sa nachádza v tomto členskom štáte, pretože ide o prípad prijatia späť a nie o prípad prevzatia.

21 Osoba H. podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Rechtbank den Haag zittingsplaats Groningen (súd v Haagu, zasadaajúci v Groningene, Holandsko).

22 Rozsudkom zo 6. júna 2016 tento súd vyhovel žalobe a zrušil rozhodnutie štátneho tajomníka, pričom konštatoval, že toto rozhodnutie bolo nedostatočne odôvodnené.

23 Osoba H. a štátny tajomník sa proti tomuto rozsudku odvolali.

24 Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, sa domnieva, že v súlade s logikou, ktorá je základom nariadenia Dublin III, iba členský štát, v ktorom bola podaná prvá žiadosť o medzinárodnú ochranu, určuje zodpovedný štát. Vyvodzuje z toho, že osoba H. sa nemôže dovolávať

uplatnenia kritéria uvedeného v kapitole III uvedeného nariadenia na Holandsko, pretože nepočkala na ukončenie konania o určení zodpovedného členského štátu v Nemecku a medzi týmito dvoma členskými štátmi už existuje dohoda o prijatí späť.

25 Na základe toho si tento súd kladie otázku v súvislosti so zlučiteľnosťou takéhoto riešenia s riešením, ktoré bolo prijaté v rozsudkoch zo 7. júna 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), a zo 7. júna 2016, Karim (C-155/15, EU:C:2016:410).

26 Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada, Holandsko) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa nariadenie [Dublin III] vykladať v tom zmysle, že iba členský štát, v ktorom bola prvýkrát podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, má určiť zodpovedný členský štát, v dôsledku čoho môže cudzí štátny príslušník len v tomto členskom štáte na základe článku 27 uvedeného nariadenia napadnúť opravným prostriedkom nesprávne uplatnenie jedného z kritérií zodpovednosti stanovených v kapitole III uvedeného nariadenia (medzi ktorými sa nachádza článok 9)?“

Vec C-583/17

27 Osoba R. podala 9. marca 2016 žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku.

28 Vzhľadom na to, že osoba R. predtým podala žiadosť o medzinárodnú ochranu v Nemecku, štátny tajomník požiadal nemecké orgány o jej prijatie späť podľa článku 18 ods. 1 písm. b) nariadenia Dublin III.

29 Nemecké orgány pôvodne zamietli toto dožiadanie z dôvodu, že osoba R. bola zosobášená s osobou, ktorá bola v Holandsku osobou s postavením medzinárodnej ochrany.

30 Štátny tajomník zaslal teda nemeckým orgánom žiadosť o preskúmanie, v ktorej bolo spresnené, že manželstvo osoby R. s touto osobou bolo posúdené ako fiktívne. Nemecké orgány na základe tejto žiadosti opätovne posúdili svoje stanovisko a rozhodnutím z 1. júna 2006 súhlasili prijať osobu R. späť.

31 Rozhodnutím zo 14. júla 2016 štátny tajomník rozhodol o neposúdení žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej osobou R., pričom jednak uviedol, že údajného manžela osoby R. nemožno považovať za jej rodinného príslušníka, pretože osoba R. uvádzané manželstvo skutočne neuzavrela, a jednak, že osoba R. sa nemôže dovolávať článku 9 nariadenia Dublin III, pretože ide o prípad prijatia späť a nie o prípad prevzatia.

32 Osoba R. podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Rechtbank Den Haag, zittingsplaats's-Hertogenbosch (súd v Haagu, zasadajúci v Hertogenboschi, Holandsko).

33 Tento súd rozsudkom z 11. augusta 2016 vyhovel žalobe a zrušil rozhodnutie štátneho tajomníka z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny sa môže dovolávať kritérií uvedených v kapitole III nariadenia Dublin III tak v prípade prevzatia, ako aj v prípade prijatia späť.

34 Štátny tajomník podal proti tomuto rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

35 Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa nariadenie [Dublin III] vykladať v tom zmysle, že iba členský štát, v ktorom bola prvýkrát podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, má určiť zodpovedný členský štát, v dôsledku čoho môže cudzí štátny príslušník len v tomto členskom štáte napadnúť na základe článku 27 uvedeného nariadenia opravným prostriedkom nesprávne uplatnenie jedného z kritérií zodpovednosti stanovených v kapitole III uvedeného nariadenia (medzi ktorými sa nachádza článok 9)?

2. Do akej miery je pri odpovedi na prvú otázku relevantné, že v členskom štáte, v ktorom bola prvýkrát podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, už bolo vydané rozhodnutie o tejto žiadosti alebo že cudzinec vzal žiadosť predčasne späť?“

36 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 19. októbra 2017 boli veci C-582/17 a C-583/17 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a na účely vyhlásenia rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

37 Vnútroštátny súd sa svojou otázkou vo veci C-582/17 a otázkami vo veci C-583/17, ktoré treba preskúmať spoločne, v podstate pýta, či sa má nariadenie Dublin III vykladať v tom zmysle, že sa štátny príslušník tretej krajiny, ktorý podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v prvom členskom štáte, potom tento členský štát opustil a následne podal novú žiadosť o medzinárodnú ochranu v druhom členskom štáte, môže v rámci opravného prostriedku podaného na základe článku 27 ods. 1 tohto nariadenia v tomto druhom členskom štáte proti rozhodnutiu o jeho odovzdaní dovoľávať kritéria zodpovednosti stanoveného v článku 9 uvedeného nariadenia.

O rozsahu práva na opravný prostriedok

38 Článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III stanovuje, že osoba, voči ktorej bolo prijaté rozhodnutie o odovzdaní, má právo na účinný opravný prostriedok vo forme odvolania proti tomuto rozhodnutiu alebo vo forme preskúmania uvedeného rozhodnutia z vecného a právneho hľadiska na súde.

39 Rozsah tohto opravného prostriedku je spresnený v odôvodnení 19 tohto nariadenia, ktoré uvádza, že s cieľom zabezpečiť dodržanie medzinárodného práva by mal účinný prostriedok nápravy zavedený uvedeným nariadením voči rozhodnutiam o odovzdaní zahŕňať jednak preskúmanie uplatňovania tohto nariadenia, a jednak preskúmanie právnej a faktickej situácie v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ odovzdáva (rozsudky z 26. júla 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, bod 43, a z 25. októbra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, bod 37).

40 Za týchto okolností vzhľadom najmä na všeobecný vývoj, ktorý zaznamenal systém určovania členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej v jednom z členských štátov v dôsledku prijatia nariadenia Dublin III a cieľov, ktoré toto nariadenie sleduje, článok 27 ods. 1 uvedeného nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že opravný prostriedok, ktorý stanovuje proti rozhodnutiu o odovzdaní, sa má týkať dodržania tak pravidiel určujúcich zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, ako aj procesných záruk stanovených týmto nariadením (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. júla 2017, A.S., C-490/16, EU:C:2017:585, body 27 a 31; z 26. júla 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, body 44 až 48, ako aj z 25. októbra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, bod 38).

- 41 Skutočnosť, že rozhodnutie o odovzdaní, proti ktorému bol podaný opravný prostriedok, bolo prijaté po ukončení postupu na prevzatie alebo prijatie späť, nemôže svojou povahou ovplyvniť do takejto miery priznaný rozsah tohto opravného prostriedku.
- 42 Článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III totiž zaručuje právo podať opravný prostriedok tak žiadateľom o medzinárodnú ochranu, na ktorých sa môže podľa prípadu vzťahovať postup na prevzatie alebo prijatie späť, ako aj osobám uvedeným v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d) tohto nariadenia, na ktoré sa môže vzťahovať postup na prijatie späť, a to bez akéhokoľvek rozdielu, pokiaľ ide o rozsah opravného prostriedku, ktorý majú tieto jednotlivé kategórie navrhovateľov k dispozícii.
- 43 Toto konštatovanie však nemôže znamenať, že dotknutá osoba sa môže na vnútroštátnom súde rozhodujúcom o takomto opravnom prostriedku dovolávať ustanovení tohto nariadenia, ktoré, ak sa neuplatňujú na jej situáciu, nezaväzovali príslušné orgány v rámci postupu na prevzatie alebo prijatie späť a pri prijatí rozhodnutia o odovzdaní.
- 44 V prejednávanej veci z rozhodnutí vnútroštátneho súdu vyplýva, že položené otázky konkrétne vyplývajú z pochybností vnútroštátneho súdu v súvislosti s uplatniteľnosťou článku 9 uvedeného nariadenia na situácie vo veciach samých, a teda v súvislosti s povinnosťou holandských príslušných orgánov zohľadniť v rámci postupu na prijatie späť kritérium zodpovednosti uvedené v tomto článku.
- 45 Na účely odpovede na tieto otázky treba teda určiť, či príslušné orgány v situáciách, o aké ide vo veciach samých, musia skôr, než budú môcť právoplatne predložiť dožiadanie o prijatie späť, určiť členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti s prihliadnutím na toto kritérium.

O postupe uplatniteľnom v situáciách, o aké ide vo veciach samých

- 46 Pôsobnosť postupu na prijatie späť je definovaná v článkoch 23 a 24 nariadenia Dublin III. Z článku 23 ods. 1 a článku 24 ods. 1 tohto nariadenia vyplýva, že tento postup sa uplatní na osoby uvedené v článku 20 ods. 5 alebo v článku 18 ods. 1 písm. b) až d) uvedeného nariadenia.
- 47 Článok 20 ods. 5 toho istého nariadenia najmä stanovuje, že sa vzťahuje na žiadateľa, ktorý podá žiadosť o medzinárodnú ochranu v členskom štáte po tom, čo vzal späť svoju prvú žiadosť v inom členskom štáte počas procesu určovania členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti.
- 48 Toto ustanovenie teda stanovuje, že žiadateľ, ktorý skôr, než sa tento proces ukončil, formálne upozornil príslušný členský štát, v ktorom podal svoju prvú žiadosť, na to, že chce túto žiadosť vziať späť, pritom môže byť odovzdaný do tohto prvého členského štátu na účely dokončenia uvedeného procesu.
- 49 Odovzдание na tieto účely do uvedeného prvého členského štátu by pritom malo byť o to viac možné v situácii, v ktorej žiadateľ opustil tento členský štát skôr, než bol ukončený proces určovania členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti, bez toho, aby informoval príslušný orgán tohto prvého členského štátu o tom, že chce vziať svoju žiadosť späť, a v ktorej tento proces v tomto členskom štáte v dôsledku toho stále prebieha.
- 50 Treba preto konštatovať, ako uviedla fínska vláda a Komisia na pojednávaní, že článok 20 ods. 5 nariadenia Dublin III sa tiež uplatňuje v takejto situácii, pričom odchod žiadateľa z územia členského štátu, v ktorom podal žiadosť o medzinárodnú ochranu, sa musí na účely uplatnenia tohto ustanovenia považovať za implicitné späťvzatie tejto žiadosti.

- 51 Pokiaľ ide o článok 18 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia Dublin III, toto ustanovenie odkazuje na osobu, ktorá na jednej strane podala žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorá je v štádiu posudzovania, vzala túto žiadosť späť alebo jej bola táto žiadosť zamietnutá, a ktorá na druhej strane buď podala žiadosť v inom členskom štáte, alebo sa bez povolenia na pobyt zdržiava na území iného členského štátu (rozsudok z 25. januára 2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, bod 44).
- 52 V rozsahu, v akom z článku 2 písm. d) tohto nariadenia vyplýva, že posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa vzťahuje na akékoľvek posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu príslušnými orgánmi, s výnimkou postupu na určenie zodpovedného členského štátu na základe uvedeného nariadenia, treba konštatovať, že článok 18 ods. 1 písm. b) až d) toho istého nariadenia možno uplatniť len vtedy, ak členský štát, v ktorom bola skôr podaná žiadosť, ukončil tento proces určovania, pričom uznal svoju zodpovednosť za posúdenie tejto žiadosti a začal konanie o posúdení uvedenej žiadosti v súlade so smernicou 2013/32.
- 53 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že situácie, o aké ide vo veciach samých, spadajú do pôsobnosti postupu na prijatie späť, a to nezávisle od toho, či bola žiadosť o medzinárodnú ochranu podaná v prvom členskom štáte vzatá späť alebo či sa už v uvedenom členskom štáte začalo jej posudzovanie v súlade so smernicou 2013/32.

O systéme uplatniteľnom na postupy na prijatie späť

- 54 Pri postupoch na prevzatie a prijatie späť sa musí povinne postupovať v súlade s pravidlami uvedenými v kapitole VI nariadenia Dublin III (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. júla 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, bod 49, ako aj z 13. novembra 2018, X a X, C-47/17 a C-48/17, EU:C:2018:900, bod 57), na základe ktorých sa na tieto postupy vzťahujú odlišné systémy, ktoré sú definované v oddieloch II a III tejto kapitoly.
- 55 V rámci postupu na prevzatie článok 21 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje možnosť členského štátu, v ktorom bola podaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, dožiadať iný členský štát o prevzatie žiadateľa len vtedy, ak prvý z týchto členských štátov usúdi, že druhý z týchto štátov je členským štátom „zodpovedným za posúdenie tejto žiadosti“, keďže tento štát je v zásade členským štátom určeným na základe kritérií uvedených v kapitole III uvedeného nariadenia.
- 56 Uplatniteľnosť týchto kritérií v rámci postupu na prevzatie potvrdzujú ustanovenia článku 22 ods. 2 až 5 toho istého nariadenia, ktoré podrobne upravujú preskúvanie dôkazov a indícií, na základe ktorých možno uplatniť uvedené kritériá, a definujú silu dôkazov potrebnú na uznanie zodpovednosti dožiadaného členského štátu.
- 57 Z týchto skutočností vyplýva, že v rámci postupu na prevzatie má proces určovania členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti na základe kritérií stanovených v kapitole III nariadenia Dublin III kľúčovú povahu a že príslušný orgán členského štátu, v ktorom bola podaná žiadosť, môže dožiadať iný členský štát o takéto prevzatie len vtedy, ak tento orgán usúdi, že tento druhý členský štát je zodpovedný za posúdenie tejto žiadosti (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. júna 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, bod 43).
- 58 Neplatí to však pri postupe na prijatie späť, pretože tento postup upravujú ustanovenia, ktoré sa v tejto súvislosti podstatne odlišujú od ustanovení upravujúcich postup na prevzatie.
- 59 Po prvé článok 23 ods. 1 a článok 24 ods. 1 nariadenia Dublin III stanovujú možnosť podať dožiadanie o prijatie späť, ak žiadajúci členský štát usúdi, že iný členský štát je „zodpovedný v súlade s článkom 20 ods. 5 a článkom 18 ods. 1 písm. b) [až] d)“ tohto nariadenia a nie vtedy, ak usúdi, že iný členský štát je „zodpovedný za posúdenie žiadosti“.

- 60 Z toho vyplýva, ako uviedla Komisia na pojednávaní, že výraz „zodpovedný“ je v článku 23 ods. 1 a článku 24 ods. 1 nariadenia Dublin III použitý v inom zmysle, než v článku 21 ods. 1 tohto nariadenia, keďže sa osobitne netýka zodpovednosti posúdiť žiadosť o medzinárodnú ochranu. Okrem toho z článku 18 ods. 2 a článku 20 ods. 5 uvedeného nariadenia vyplýva, že cieľom odovzdania osoby do iného členského štátu viazaného povinnosťou prijať späť nie je nevyhnutne dokončenie posudzovania tejto žiadosti.
- 61 V súlade s článkom 23 ods. 1 a článkom 24 ods. 1 nariadenia Dublin III uplatnenie možnosti podať dožiadanie o prijatie späť teda nepredpokladá, že má byť stanovená zodpovednosť dožiadaného členského štátu za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, ale že tento členský štát má spĺňať podmienky stanovené v článku 20 ods. 5 alebo v článku 18 ods. 1 písm. b) až d) tohto nariadenia.
- 62 Zo samotného znenia článku 20 ods. 5 uvedeného nariadenia pritom vyplýva, že povinnosť prijatia späť, ktorú ukladá, sa vzťahuje na „členský štát, v ktorom bola podaná prvá žiadosť o medzinárodnú ochranu“. Kritériá zodpovednosti uvedené v kapitole III toho istého nariadenia nemôžu teda slúžiť na identifikáciu tohto členského štátu.
- 63 Navyše podmieniť uplatnenie tejto povinnosti ukončením procesu určovania členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti v žiadajúcom členskom štáte s cieľom overiť, že toto postavenie prislúcha členskému štátu uvedenému v článku 20 ods. 5 uvedeného nariadenia, by bolo v rozpore so samotnou logikou tohto ustanovenia, pretože toto ustanovenie spresňuje, že prijatie žiadateľa späť uložené tomuto členskému štátu má za cieľ umožniť tomuto štátu „ukončiť proces určovania členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti“.
- 64 Súdny dvor už okrem toho rozhodol, že uvedené ustanovenie stanovuje prvému členskému štátu, v ktorom bola podaná žiadosť o ochranu, osobitné povinnosti, čím bolo nariadením Dublin III tomuto štátu priznané osobitné postavenie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, body 93 a 95).
- 65 Pokiaľ ide o článok 18 od. 1 písm. b) až d) tohto nariadenia, je nesporné, že z jeho znenia vyplýva, že povinnosti, ktoré stanovuje, sa vzťahujú na „zodpovedný členský štát“.
- 66 Ako bolo uvedené v bodoch 51 a 52 tohto rozsudku, povinnosti prijatia späť stanovené v týchto ustanoveniach však platia len vtedy, ak proces určovania členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti stanovený uvedeným nariadením bol predtým ukončený v dožiadanom členskom štáte a viedol k tomu, že tento štát uznal svoju zodpovednosť za posúdenie tejto žiadosti.
- 67 V takejto situácii, keď bola zodpovednosť za posúdenie žiadosti už určená, nie je potrebné opätovne uplatniť pravidlá upravujúce proces určovania tejto zodpovednosti, medzi ktorými sa v prvom rade nachádzajú kritériá stanovené v kapitole III toho istého nariadenia.
- 68 Po druhé článok 25 nariadenia Dublin III potvrdzuje neexistenciu relevantnosti kritérií zodpovednosti uvedených v kapitole III tohto nariadenia v rámci postupu na prijatie späť.
- 69 Zatiaľ čo článok 22 ods. 2 až 5 nariadenia Dublin III totiž podrobne stanovuje spôsob, ako sa majú tieto kritériá uplatňovať v rámci postupu na prijatie späť, je nutné konštatovať, že článok 25 tohto nariadenia neobsahuje nijaké podobné ustanovenie a len ukladá dožiadateľnému členskému štátu povinnosť vykonať potrebné kontroly na účely prijatia rozhodnutia o dožiadaní o prijatie späť.
- 70 Zjednodušenú povahu postupu na prijatie späť navyše potvrdzuje skutočnosť, že lehota na poskytnutie odpovede na dožiadanie o prijatie späť stanovená v článku 25 ods. 2 uvedeného nariadenia je oveľa kratšia ako lehota na poskytnutie odpovede na dožiadanie o prevzatie stanovená v článku 22 ods. 7 toho istého nariadenia.

- 71 Po tretie predchádzajúci výklad potvrdzujú štandardné tlačivá dožiadania o prevzatie a dožiadania o prijatie späť nachádzajúce sa v prílohe I a prílohe III nariadenia č. 1560/2003.
- 72 Zatiaľ čo štandardné tlačivo dožiadania o prevzatie stanovuje, že žiadajúci členský štát musí začiarknutím políčka uviesť príslušné kritérium zodpovednosti a umožňuje poskytnutie informácií potrebných na overenie, či je toto kritérium splnené, štandardné tlačivo dožiadania o prijatie späť totiž iba predpokladá, že žiadajúci členský štát uvedie, či sa jeho dožiadanie zakladá na článku 20 ods. 5 alebo na článku 18 ods. 1 písm. b), c) alebo d) nariadenia Dublin III a neobsahuje nijakú položku týkajúcu sa kritérií zodpovednosti stanovených v kapitole III tohto nariadenia.
- 73 Po štvrté je potrebné uviesť, že opačný výklad, podľa ktorého dožiadanie o prijatie späť možno podať len vtedy, ak dožiadateľ členský štát možno označiť za zodpovedný členský štát podľa kritérií zodpovednosti stanovených v kapitole III nariadenia Dublin III, je v rozpore so všeobecnou štruktúrou tohto nariadenia.
- 74 Toto ustanovenie by v konečnom dôsledku totiž znamenalo, že pri postupoch na prevzatie a prijatie späť sa musí postupovať rovnako takmer vo všetkých bodoch a v praxi tvoria jednotný postup, ktorý spočíva po prvé v určení členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti na základe uvedených kritérií zodpovednosti, a potom po druhé v predložení tomuto štátu dožiadania, v prípade ktorého musí na rovnakom základe posúdiť jeho dôvodnosť.
- 75 Ak by mal pritom normotvorca Únie v úmysle stanoviť takýto jednotný postup, logicky by v samotnej štruktúre uvedeného nariadenia nezakotvil existenciu dvoch samostatných konaní, uplatniteľných na rôzne podrobne definované prípady, na ktoré sa vzťahujú odlišné ustanovenia.
- 76 Po piate a nakoniec výklad uvedený v bode 74 tohto rozsudku by mohol svojou povahou tiež ohroziť dosiahnutie niektorých cieľov nariadenia Dublin III.
- 77 Znamenalo by to totiž, že v prípadoch uvedených v článku 18 ods. 1 písm. b) až d) tohto nariadenia by príslušné orgány druhého členského štátu mohli *de facto* preskúmať záver, ku ktorému po ukončení procesu určovania členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti dospeli príslušné orgány prvého členského štátu, pokiaľ ide o jeho vlastnú zodpovednosť, v prípade, že dotknuté osoby opustia územie tohto členského štátu po tom, čo tento štát začal posudzovať ich žiadosť, čo by mohlo viesť štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí podali žiadosť o medzinárodnú ochranu v členskom štáte, k odchodu do iných členských štátov a viedlo by tak k sekundárnym pohybom, ktorým sa nariadenie Dublin III práve snaží predchádzať tým, že zavádza jednotné mechanizmy a kritériá týkajúce sa určenia zodpovedného členského štátu (pozri analogicky rozsudky zo 17. marca 2016, *Mirza*, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, bod 52, a z 13. septembra 2017, *Khiri Amayry*, C-60/16, EU:C:2017:675, bod 37).
- 78 Výklad uvedený v bode 73 tohto rozsudku by okrem toho mohol narušiť základnú zásadu tohto nariadenia uvedenú v jeho článku 3 ods. 1, podľa ktorej žiadosť o medzinárodnú ochranu môže posúdiť iba jeden členský štát za predpokladu, že proces určovania vedený v druhom členskom štáte dospeje k inému výsledku, než je záver prijatý v prvom členskom štáte.
- 79 Okrem toho prípadné viackrát opakované preskúmanie výsledku procesu určovania zodpovedného členského štátu v kontexte, v ktorom už bolo zaručené uplatnenie uvedeného nariadenia a bol zaručený efektívny prístup k postupom na udelenie medzinárodnej ochrany, by ohrozilo rýchle vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu uvedené v odôvodnení 5 toho istého nariadenia.
- 80 Z toho vyplýva, že v prípadoch uvedených v článku 23 ods. 1 a článku 24 ods. 1 nariadenia Dublin III nie sú dotknuté príslušné orgány povinné pred podaním dožiadania o prijatie späť inému členskému štátu určiť na základe kritérií zodpovednosti stanovených týmto nariadením a najmä na základe kritéria stanoveného v článku 9 uvedeného nariadenia, či tento posledný uvedený členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti.

- 81 Je však potrebné uviesť, že v prípadoch uvedených v článku 20 ods. 5 nariadenia Dublin III k prípadnému odovzdaniu môže v zásade dôjsť bez toho, aby bola zodpovednosť dožiadaného členského štátu za posúdenie žiadosti vopred stanovená.
- 82 V nadväznosti na takéto odovzdanie a po ukončení procesu určovania zodpovedného členského štátu v tomto členskom štáte nemožno preto vylúčiť, že by sa malo zväžiť odovzdanie v opačnom smere do členského štátu, ktorý predtým predložil dožiadanie o prijatie žiadateľa späť. Okrem toho, ako uviedla nemecká vláda a Komisia, vzhľadom na lehoty stanovené v článku 21 ods. 1 tohto nariadenia je možné, že po ukončení tohto procesu už nebude môcť členský štát, ktorý mal predtým povinnosť prevziať tohto žiadateľa, platne podať dožiadanie o prijatie späť.
- 83 Na základe toho treba pripomenúť, že kritériá zodpovednosti uvedené v článkoch 8 až 10 uvedeného nariadenia s prihliadnutím na odôvodnenia 13 a 14 tohto nariadenia majú prispievať k ochrane najlepšieho záujmu dieťaťa a rodinného života dotknutých osôb, ktoré sú okrem iného zakotvené v článkoch 7 a 24 Charty základných práv. Za týchto podmienok nemôže členský štát v súlade so zásadou lojálnej spolupráce platne predložiť dožiadanie o prijatie späť v situácii, na ktorú sa vzťahuje článok 20 ods. 5 tohto istého nariadenia, ak dotknutá osoba predložila príslušnému orgánu dôkazy, ktoré jasne preukazujú, že tento členský štát sa musí považovať za členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti podľa týchto kritérií zodpovednosti. V takejto situácii musí uvedený členský štát naopak uznať svoju vlastnú zodpovednosť.
- 84 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na otázku položenú vo veci C-582/17 a na otázky položené vo veci C-583/17 odpovedať tak, že nariadenie Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že štátny príslušník tretej krajiny, ktorý podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v prvom členskom štáte, potom opustil tento členský štát a následne podal novú žiadosť o medzinárodnú ochranu v druhom členskom štáte:
- sa v zásade nemôže v rámci opravného prostriedku, ktorý podal na základe článku 27 ods. 1 tohto nariadenia v tomto druhom členskom štáte proti rozhodnutiu o jeho odovzdaní, dovolávať kritéria zodpovednosti stanoveného v článku 9 uvedeného nariadenia,
 - sa výnimočne môže v rámci takéhoto opravného prostriedku dovolávať tohto kritéria zodpovednosti v situácii, na ktorú sa vzťahuje článok 20 ods. 5 tohto istého nariadenia, pokiaľ tento štátny príslušník tretej krajiny predložil príslušnému orgánu žiadajúceho členského štátu dôkazy, ktoré jasne preukazujú, že sa má považovať za členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti podľa uvedeného kritéria zodpovednosti.

O trovách

- 85 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, sa má vykladať v tom zmysle, že štátny príslušník tretej

krajiny, ktorý podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v prvom členskom štáte, potom opustil tento členský štát a následne podal novú žiadosť o medzinárodnú ochranu v druhom členskom štáte:

- sa v zásade nemôže v rámci opravného prostriedku, ktorý podal na základe článku 27 ods. 1 tohto nariadenia v tomto druhom členskom štáte proti rozhodnutiu o jeho odovzdaní, dovolávať kritéria zodpovednosti stanoveného v článku 9 uvedeného nariadenia,
- sa výnimočne môže v rámci takéhoto opravného prostriedku dovolávať tohto kritéria zodpovednosti v situácii, na ktorú sa vzťahuje článok 20 ods. 5 toho istého nariadenia, pokiaľ tento štátny príslušník tretej krajiny predložil príslušnému orgánu žiadajúceho členského štátu dôkazy, ktoré jasne preukazujú, že sa má považovať za členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti podľa uvedeného kritéria zodpovednosti.

Podpisy